

Aceasta editie a Cuantei zilei ne-a fost inspirata de un articol publicat cu multi ani in urma in ziarul Adevarul.

PSIHOLOGIA VARSTELOR: GIMNASTELE

Un articol de pres semnat de Cristian Tudor Popescu a starnit un adevrat scandal în lumea gimnasticii. Gimnaste – campioane mondiale ori medaliante olimpice, antrenori de lot național (excepționali!), federația de resort, lumea sportului în general, cu toții s-au simțit puternic ofenși de unele afirmații făcute de redactorul șef al cotidianului "Adevărul" privind modul în care se practică acest sport, autorul neezitând să folosească expresii ca: "*o gimnast -copil tr ie te ca într-un lag r*", "*acest program diabolic las societ ii un soi de handicap a i, de "mon tri" la 20 de ani*", "*piticu ele noastre dresate*", "*robo ic produc toare de medalii*". Reacția gimnastelor și a antrenorilor lor este de înțeles, dar numai în măsura în care au interpretat conținutul articolului ca adresându-li-se în mod direct. Și numai în măsura în care n-au încercat să p trundă dincolo de primul nivel semantic al expresiilor respective. Căci acest articol are un mesaj mult mai profund, care depășește granițele gimnasticii, ale sportului în general, ca și ale unui articol de pres propriu-zis. CTP este și scriitor și om de știință (prin profesia de bază). Este, astfel, firesc ca, în articolele sale gazetărești, să întâlnim și reflecții filozofice ori de natură științifică.

Autorul intuiește, descoperă, întrezărește, în mersul evenimentelor sociale, o ascensiune continuă a iraționalului. Un irațional care îmbracă forme variate, uneori perverse și care se particularizează într-un mod foarte diferit, în funcție de domeniul în care se manifestă: social, politic, economic sau în sport. În sport, penetrarea iraționalului se exercită, de asemenea, într-un mod deosebit de divers: într-un anumit fel în fotbal, de exemplu, dar în alt fel în gimnastică, acest din urmă sport fiind o dovadă realmente palpabilă, o realitate demonstrabilă, a unei lumi, cea pe care o trăim, o lume c zută din timp.

O ramură a psihologiei, Psihologia vârstelor, îi recunoaște omului dreptul la o evoluție în etape: copilăria, adolescența, maturitatea, bătrânețea. O evoluție în care

fiecare etapă de vârstă îi are caracteristicile sale privind tipul de preocupări, nivelul de aspirații ori cel de realizări. Copilaria este perioada inocenței, a purității, a ceea ce, odată ajuns în bătrâni, ne face să ne întrebăm: *unde sunt zpezile de alt dat?* Copilul este preocupat nu de bani, ci de castelele de nisip. Copilul visează, strângând în brațe păpușa sau ursulețul de pluș. Copilaria, prin însăși natura ei, prin menirea ei, îi oferă individului alternative privind posibilitățile de integrare în viață, îi oferă, deci, ansa de a-și exercita unul din drepturile sale naturale, acela de a opta.

Realizarea individului, împlinirea sa, preocuparea pentru competiția pe bani, toate acestea sunt apanajul maturității. Maturitatea închide în bună măsură posibilitățile de opțiuni ale individului. El deja a optat, și-a ales drumul și, parcurgându-l, s-a împlinit sau, cel puțin, a încercat să se îplinească. Împlinirea individului, realizarea lui încă din copilărie, folosind mijloacele și scopurile maturității, reprezintă, fără îndoială, o formă perversă de manifestare a iraționalului pe care domnul CTP a surprins-o foarte exact. Pentru că această mutație a maturității în spațiul copilăriei este un fapt contra naturii, atât de serios încât nu putem să nu ne punem întrebarea dacă nu cumva acest transfer este rodul unor transformări genetice. Desigur, gimnastele nu au nici o vină pentru acest fapt. Ele se manifestă într-o realitate socială dată, o realitate irațională care încearcă să-și răspundă cât mai rațional posibil pe criteriile de competență și performanță. Noi vedem că suntem preocupați, în general, doar de acest ultim aspect, pe care-l aplaudăm și care satisface una din multiplele noastre trebuințe.

Gazetarul, scriitorul și omul de știință CTP a fost, însă, preocupat de primul aspect, mai greu sesizabil și în orice caz mai îngrijorător. Privit în contextul relației dintre cele două aspecte, activitatea gimnastelor reprezintă o formă înduioșătoare de sacrificiu. Gimnastele – ca să ne referim doar la ele – își sacrifică copilăria pe altarul unui timp social irațional. Timpul – netimp al omului cucerit din timp. Ele se sacrifică pentru nerbdarea noastră – a celor căzuți din timp – de a nu mai aștepta vârsta lor matură pentru a le vedea campioane. Este sacrificiul lor pe altarul credinței noastre nebune că putem cultiva cartofi dimineața, iar seara să-și recoltăm, imaginându-ne că sunt copii, numai și numai

fiindcă ne este foame. Există un vers memorabil: *De tineri
îmb trânesc b rba ii politici ai acestei ri*. Parafrazând, vom
spune: De copile îmb trânesc fetele acestei lumi nebune,
fetele care practic gimnastica de performanță. Dar oare ce
altceva înseamnă îmb trânirea (spiritual) prematur decât
o scurtare nedorită a traseului vieții (desigur, nu neapărat
în sensul fizic)? Roboții, monștrii, handicapații din articolul
lui CTP sunt, de fapt, fațete ale timpului social irațional al
unei societăți-fuzzy. Gimnastele nu trebuie să se simtă
lezate. În profunzimea lui acest articol reprezintă, de fapt,
un omagiu adus lor pentru spiritul de sacrificiu de care dau
dovadă în scopul satisfacerii orgoliului nostru de oameni
grubi, aflați în căutarea timpului pierdut.